

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel XXXVI. Hoe de ghevanghenen van Gorcom naer den Briel zijn ghevoert.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

neder-laghe wel t'sestigh vande syne ghelaten heft. Maer och oft die van Bommel in dese ghetrouwighepdt ende goeden wille tot Gode ende hunnen Coningh hadden vol-herdt ! Want / d'welck wel te deren is / niet langhe daer naer hebben sy / ick en wete niet deur wat quaden raedt / hen laten trecken inde ghemeyne rasernije (om soo te segghen) met de Hollandsche steden. Ter wijlen dan dat Omal wegh was / hebben sommighe Catholijcken seer neerstelijck ghearbeydt om de ghevanghenē te verlossen. Ende alle middelen te vergheefs gheproeft hebbende / veur d'leste hebben-se om gheldt ghesocht te rantsoeneren. De saecke was soo verre gebzacht / dat-men al reede met den Hrouost vande Soldaten aen-gaende den prijs ouer-comen was / de welke schene ghelijck hy by Marimum seer groot was / dat hy de selue verlossinghe soude te weghe gebzacht hebben. Dit is ghebeurt een weynigh daer naer dat sy soo lelijcken bedrogghen waren gheweest in't rantsoeneren van H. Nicolaes Poppel / ghelijck wy vertelt hebben. Maer als nu t'gheldt al vergadert ende ghereedt zijnde stracks ghetelt soude worden / soo is onverliens ghecomen de groote beroerte die wy gheseght hebben dat de Geusen van nieuws hebben ghemaect ter oorsaecken van het vertreck van H. Lenard. Waer deur gheschiedt is dat het contract van de ghevanghenen met gheldt te verlossen t'eene-mael te niete is ghedaen.

CAPITTEL XXXVI.

Hoe de ghevanghenen van Gorcom naer den Briel zijn ghevoert.

HEt was dé derde dagh Julij / als Jehan Omal hebbende by Bommel soo qualijck ghevaren /
heel

heel gram ende t'onbzyeden tot Gorcom s'auondts
 heel laet is binnen gheromen / s'ander-daeghs naer
 dat H. Lenaerd weder-om inden kercker was ghe-
 vanghen ghebraght. Als hy weder-gheromen was/
 ende de Catholijcken euen neerstigh voozdt dreuen
 de saecke van t'rantsloeneren vande ghevanghenen/
 soo hebben somnighe bedrieghelijcke menschen on-
 der't deeksel van hertelijckheydt ende vziendtschap
 hen vermaent / dat sy doch (wilden sy wijselijck
 doen) niet een woordt spreken en souden veur de
 ghevanghenen aen Omal / maer dat sy soo langhe
 souden op-houden van solliciterē tot dat Omal ver-
 trocken ware. Anders-sins soudt te vzeesen wesen
 (ghelijck hy op de Keligieusen ende Geestelijckheydt
 seer verbittert was) als hy soude hoorzen spreken
 van rantsloeneren / dat hy niet alleen niet en soude
 veur het geldt verwillight worden / maer noch meer
 gheterght ende verbittert / ende om sulcks te beletten
 oft hen allen ter-stondt doen om-bzenghen / oft naer
 den Bziel doen leyden om ghedoodt te worden .
 Welck veur-waer bevonden wierdt valsck te we-
 sen . Want ter seluer tijdt wasser een vande princi-
 paelste inden gheestelijcken staet ghestelt / de welke
 ghelijck wy verhaelt hebben ouer eenighe daghen
 upt den kercker los ghelatē was ende bevolen t'huyse
 te bliuen / dien hy weder-om upt den huysse doen
 haelen hadde / ende mette andere ghevanghenen
 meynde naer den Bziel te voeren / maer met ghelde
 vermozwt zijnde heeft hem ontslaghen : daer hy
 (gheen hope van verlossinghe hebbende) maer en
 hadde verlocht de beschamelijcke doot der galghen
 te moghen ontgaen / ende te ghestaen metten
 sweerde . Al-tijdt veur dit bedrieghelijck aen-ghe-
 uen ist ghebeurt dat de goede Catholijcken / die dat
 te lichtelijck ghelooften / hebben hunnen begonften

treyn van solliciteren op-gheschorst tot dat Omal
 wegh soude wesen. Al-soo dan Omal opden vijf-
 sten dagh Julij op den auondt / ontfanghen heb-
 bende het gelt deur de ontslaginge van dien tref-
 felijcken gheestelijcken persoon / maecte hem ghes-
 reedt om naer den Bziel te trecken / ende alle d'an-
 dere ghebanghenen met hem te leyden. Want t'en-
 schene niet gheraden dat-men-se te Gorcom open-
 baerlijck soude dooden / om dat sy vzeelden eenigen
 op-loop vande ghemeynte. D'welck oock de rede-
 ne was / dat Omal hen metter nacht heeft willen
 wegh leyden. Want al-soo hadden hem sommige
 Geusche borghers gheraden / vzeesende soo verre
 dat-men sulcks bestondt inden claren daghe / dat de
 Catholijcken met aller cracht hen daer teghen sou-
 den stellen. Des nachts dan vcur den selken dagh
 Julij (d'welck doen son-dagh was) de dienaers der
 dupsternissen willende de H. Martelaers wegh ley-
 den / hebben hen de rocken ende mantels af-ghe-
 nommen / te weten / den ghenen die-se tot dien tydt toe
 behouden hadden. Al-soo dat de Minder-broeders
 schier niet en behielen dan hunne onder-rockkens
 om hunne naeckte lichamen te bedecken. D'andere
 Pziesters hebben sy de tabbaerden upt-ghetrocken/
 daer-er-bouen sommige andere upt-gheschudt de
 cleederen die van eenigher weerden schenen te wesen.
 Ende wasser pemandt die met een woorzdt wilde
 bidden dat-men hem sijn noodigh cleedt soude laten
 behouden / ter-stondt en creghe hy niet dan slaghen
 in plaetse van sijne cleederen / ghelijck't ghebeurt is
 den weerdighen ouden man Wilhardus Vanus / de
 welcke siende dat-men hem sijnen onder-rock alleen
 ghelaten hadde / vzeesende vcur de nacht-couwe ghes-
 lijck hy niet vele bloedts en hadde / badt de soldaten/
 dat sy hem sijnen mantel / die heel slecht ende verre
 versleten

versleten was/ souden willen weder-om geuen/ om
sijn oudt lichaem vande rouwe te bewaren: maer
sy-lieden/ sonder eenigh op-siecht oft verm-hertig-
hepdt sijns ouderdoms/ hebben met spytighe onbe-
leefde woorden en doock met sware slagen de goeden
ouden vader beginnē te smijten/ segghende: Ach ghy
oude verrader/ men gheeft v en uwe mede-gheellen
verraders ende af-godistē noch vele te vele toe. Ghy
wordt alle-ghelijck te wel ende te goedertierentlijck
ghādelt/ naer dat ghy't qualijck verdiēt hebt/ want
ghy waert weerd dat-men v het vel met roeden af-
geesselde en al-soo sout-sacken aen-trock. Zyt nu ge-
dachtigh hoe-danige exempelē vā wreedthepdt dat
ghy-liedē teghen onse mede-sellen hebt voozdt-ghe-
stelt. Dese en dier-gelijcke woorden sprekende/ heb-
ben sy den onschuldighen mensche met buysten ende
palm-slaghen gheslaghen. De welcke op alle spytige
woorden en slaghen anders niet en seyde/ dan sijner
Deo gratias, Godt zij ghelouet/ ende sijne handen en
ghebeden stierde hy op-waerts tot Gode/ beur sijne
vervolgers biddende. Soo verre wast van daer dat
hy oyt met woorden oft wercken yemandts bloedt
soude ghesocht hebben. Maer ten lesten yemandt/
ick en wete niet wie/ heeft mede-lijden met hem ghe-
creghen/ en hem een secht mantelken (ick en can niet
gheseggen oft t' sijne was oft yemandts anders) toe-
gheworpen om hem te decken. Tot hier toe beur-
waer hebben wy t'ghene dat wy verstaen hebbē onse
Martelaren ouer-gecomen te zijn tot Gorcom/ deur
de gratie Godts ghetrouwelijck vertelt/ ende sullen
hier den eerste boeck mede sluyten/ op dat wy voozdt
t'ghene datter is ghepasseert tot hun saligh eynde toe
in eenen anderen boeck moghen verbolghen.